

**OPIS PRZEDMIOTU  
ORAZ SPOSOBÓW WERYFIKACJI OSIĄGNIĘCIA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ  
W SZKOLE DOKTORSKIEJ**

| <b>OPIS PRZEDMIOTU</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|
| <b>Nazwa przedmiotu</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Trauma społeczna i jej wpływ na życie polityczne-warsztat specjalistyczny 4 |
| <b>Język wykładowy</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Język polski                                                                |
| <b>Tytuł/stopień naukowy prowadzącego</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Doktor                                                                      |
| <b>Imię i nazwisko prowadzącego</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Beata Pawlica                                                               |
| <b>Rok akademicki, semestr</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 2025/2026, semestr letni                                                    |
| <b>Dyscyplina której dotyczy przedmiot</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Nauki o polityce i administracji                                            |
| <b>Liczba godzin dydaktycznych</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 12                                                                          |
| <b>Liczba punktów ECTS</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 2                                                                           |
| <b>Sposób zaliczenia przedmiotu (zaliczenie, zaliczenie z oceną, egzamin)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Zaliczenie bez oceny                                                        |
| <b>Warunki zaliczenia</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Obecność podczas zajęć<br>Prezentacja problemowa<br>Esej                    |
| <b>Warunki zaliczenia dla obcokrajowców</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                             |
| <b>Treści realizowane podczas zajęć</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Pamięć społeczna</li> <li>• Definicja i koncepcje traumy zbiorowej (m.in. Kaia T. Eriksona, Jeffreya C. Alexandra, Piotra Sztompki)</li> <li>• Rodzaje zdarzeń traumatogennych</li> <li>• Główni aktorzy traumy społeczno-kulturowej</li> <li>• Polskie traumy społeczno-kulturowe – analiza wybranych przykładów</li> <li>• Konsekwencje traumy społecznej (m.in. jednostkowe, relacyjne, społeczne, kulturowe, międzypokoleniowe)</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                             |
| <b>Literatura</b><br>Alexander J.C., <i>Znaczenia społeczne</i> , tłum. S. Burdziej, J. Gądecki, Kraków 2010<br>Beck U., <i>Spółczesność ryzyka. W drodze do innej nowoczesności</i> , tłum. S. Ciweśła, Warszawa 2002.<br>Bilewicz M., <i>Traumaland. Polacy w cieniu przeszłości</i> , Warszawa 2024<br>Engelking B., <i>Zagłada i pamięć: Doświadczenie Holocaustu i jego konsekwencje opisane na podstawie relacji autobiograficznych</i> , Warszawa 1994.<br>Herman J.L., <i>Trauma. Od przemocy domowej do terroru politycznego</i> , Warszawa 2024.<br>Kabzińska I., <i>Trauma kulturowa. Doświadczenie zmian systemowych w postsocjalistycznej Polsce</i> , <a href="https://doiserbia.nb.rs/img/doi/0350-0861/2009/0350-08610902083K.pdf">https://doiserbia.nb.rs/img/doi/0350-0861/2009/0350-08610902083K.pdf</a> |                                                                             |

Kasztelan M., *Fenomen pamięci zbiorowej*, Studia nad historią, kulturą i polityką, IN GREMIUM, 2012, tom 6.  
 Kolk van der B., *Strach ucieleśniony. Mózg, umysł i ciało w terapii traumy*, tłum. M. Załoga, Warszawa 2014  
 Sztompka P., *Trauma wielkiej zmiany. Społeczne skutki transformacji*, Warszawa 2000  
 Tokarska-Bakir J., *Pamięć nieumarła. Czytając Kazimierza Wykę w Polsce roku 2016*, „Teksty Drugie Teoria literatury, krytyka, interpretacja” 2016, nr 6 (162)  
 Tokarska-Bakir J., *Zbiorowe traumy, prywatne obowiązki*, „Znak” 2019, Maj (05), nr 720

## EFEKTY I WERYFIKACJA

\* niepotrzebne efekty proszę wykasować i proszę uzupełnić w tabelce: Formy weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się w ramach przedmiotu

| Symbol | Opis efektu uczenia się w Szkole Doktorskiej*                                                                                                                                                                                                                    | Formy weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się w ramach przedmiotu                                                                                                                                                                                                                  |
|--------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| W1     | zna i rozumie – w stopniu umożliwiającym rewizję istniejących paradygmatów – światowy dorobek w danej dziedzinie, obejmujący podstawy teoretyczne i zagadnienia ogólne oraz wybrane zagadnienia szczegółowe właściwe dla dyscypliny realizowanej w ramach szkoły | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Pisemna:</b> esej</li> <li>• <b>Ustne:</b> prezentacja, debata</li> <li>• <b>Praktyczna:</b> analizy przypadków (<u>case study</u>)</li> <li>• <b>Kompetencje społeczne:</b> obserwacja ciągła, ocena pracy w grupie, samoocena</li> </ul> |
| W2     | zna i rozumie główne tendencje rozwojowe właściwe dla dyscypliny realizowanej w ramach szkoły                                                                                                                                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Pisemna:</b> esej</li> <li>• <b>Ustne:</b> prezentacja, debata</li> <li>• <b>Praktyczna:</b> analizy przypadków (<u>case study</u>)</li> <li>• <b>Kompetencje społeczne:</b> obserwacja ciągła, ocena pracy w grupie, samoocena</li> </ul> |
| W5     | zna i rozumie fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji                                                                                                                                                                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Pisemna:</b> esej</li> <li>• <b>Ustne:</b> prezentacja, debata</li> <li>• <b>Praktyczna:</b> analizy przypadków (<u>case study</u>)</li> <li>• <b>Kompetencje społeczne:</b> obserwacja ciągła, ocena pracy w grupie, samoocena</li> </ul> |
| U3     | potrafi wykorzystując posiadaną wiedzę, dokonywać krytycznej analizy i oceny rezultatów badań, działalności eksperckiej i innych prac o charakterze twórczym i ich wkładu w rozwój wiedzy, kultury i sztuki                                                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Pisemna:</b> esej</li> <li>• <b>Ustne:</b> prezentacja, debata</li> <li>• <b>Praktyczna:</b> analizy przypadków (<u>case study</u>)</li> <li>• <b>Kompetencje społeczne:</b> obserwacja ciągła, ocena pracy w grupie, samoocena</li> </ul> |
| U5     | potrafi komunikować się na tematy specjalistyczne w stopniu umożliwiającym aktywne uczestnictwo w międzynarodowym środowisku naukowym lub                                                                                                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Pisemna:</b> esej</li> <li>• <b>Ustne:</b> prezentacja, debata</li> <li>• <b>Praktyczna:</b> analizy przypadków (<u>case study</u>)</li> <li>• <b>Kompetencje społeczne:</b> obserwacja ciągła, ocena pracy w grupie, samoocena</li> </ul> |

|     |                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     | artystycznym                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| U7  | potrafi inicjować debatę i uczestniczyć w dyskursie naukowym i artystycznym                                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Pisemna:</b> esej</li> <li>• <b>Ustne:</b> prezentacja, debata</li> <li>• <b>Praktyczna:</b> analizy przypadków (<u>case study</u>)</li> <li>• <b>Kompetencje społeczne:</b> obserwacja ciągła, ocena pracy w grupie, samoocena</li> </ul> |
| U10 | potrafi samodzielnie działać na rzecz własnego rozwoju oraz inspirować i organizować rozwój innych osób                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Pisemna:</b> esej</li> <li>• <b>Ustne:</b> prezentacja, debata</li> <li>• <b>Praktyczna:</b> analizy przypadków (<u>case study</u>)</li> <li>• <b>Kompetencje społeczne:</b> obserwacja ciągła, ocena pracy w grupie, samoocena</li> </ul> |
| U11 | potrafi planować zajęcia lub grupy zajęć i realizować je z wykorzystaniem nowoczesnych metod i narzędzi                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Pisemna:</b> esej</li> <li>• <b>Ustne:</b> prezentacja, debata</li> <li>• <b>Praktyczna:</b> analizy przypadków (<u>case study</u>)</li> <li>• <b>Kompetencje społeczne:</b> obserwacja ciągła, ocena pracy w grupie, samoocena</li> </ul> |
| K1  | jest gotów do krytycznej oceny dorobku właściwej dyscypliny realizowanej w ramach szkoły oraz własnego wkładu w jej rozwój | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Pisemna:</b> esej</li> <li>• <b>Ustne:</b> prezentacja, debata</li> <li>• <b>Praktyczna:</b> analizy przypadków (<u>case study</u>)</li> <li>• <b>Kompetencje społeczne:</b> obserwacja ciągła, ocena pracy w grupie, samoocena</li> </ul> |

\* niepotrzebne efekty wykasować

*Żeło Perolice*

12.02.2026r.

.....  
data

.....  
podpis prowadzącego (prowadzących) zajęcia w ramach przedmiotu

**Z-CA, DYREKTORA  
Szkoły Doktorskiej**

*dr hab. Paulina Rojek-Adamczak, prof. UKEN*

.....  
data

.....  
podpis Dyrektora Szkoły Doktorskiej